

HÁJDUFÖLD

1923. év október 31.

SZERDA

Debreczen, V. évf. (247.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 5000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Ujra elnapolták a Házat

Izgalmas ülés a nemzetgyűlésen - A külügyminiszter részt vett a Felvidék elszakításának öröme rendezett cseh banketten - Szilágyi Lajos heves támadása a kormány ellen - Nagy Emil igazságügyminiszter is helytelennek tartja a mai pénzügyi politikát

A nemzetgyűlés mai ülését 12 óra után nyitotta meg *Szcitovszky* Béla elnök. *Farkas* István szociáldemokrata a nemzetgyűlés összehívását a lakbérkérdés fontosságával indokolja.

Indítványt terjeszt elő: határozza el a nemzetgyűlés azt, hogy

a kormány új lakásrendelete csak 1924 májusában lép életbe.

Vass József népjóléti miniszter felszólalásában vitatja, hogy a lakberek emelése feltétlenül szükséges. Kérdem, hogy milyen jogrend alapján kívánják a szociáldemokrata képviselők a kormánytól azt, hogy a háztulajdonosok házaikat ingyen bocsássák rendelkezésre és még rá is fizessenek a lakókra. (Nagy zaj.) Egyetlen egy magyarázata lehet ennek a felfogásnak, hogy az igen tisztelt képviselő urak

a kommunizmus alapjára kívánnak helyezkedni.

(Óriási zaj a szociáldemokratáknál).

Vass József javasolja, hogy *Farkas* István indítványát vessék el és a lakbérrendeletet ne vegyék tárgyalás alá.

Szcitovszky Béla elnök jelenti, hogy *Farkas* István indítványa a házszabályok értelmében be nem nyújtottnak tekintendő. Indítványozza, hogy a nemzetgyűlés október 15-iki határozatához képest

bizonytalan időre halassza el tárgyalásait.

A napirendhez *Szilágyi* Lajos szól hozzá.

Azt látja, hogy a kormány a nemzetgyűlést semmibe sem veszi. Azt kell mondani, hogy a miniszterelnök egyenesen

ugy jár el, mint egy politikai baromorvos.

(Óriási zaj a Ház minden oldalán.)

Felkiáltások: Rendre! Rendre!

Szilágyi: Nem ismeri el a külföldi kölcsön szükségét. Nézete szerint más pénzügyi politikával, más pénzügyminiszter mellett nem lenne okvetlen szükség kölcsönre. (Helyeslés a fajvédőknél.)

Ulain Ferenc *Nagy Emil* igazságügyminiszter felé: Ezt Ön is helyesli ugye igazságügyminiszter ur? *Nagy Emil* bólint fejjével, mire a fajvédők megjeljenek.

Bessenyei Zénó *Nagy Emil* felé hajol és azt mondja neki: Hogy lehet így viselkedni?

Nagy Emil felkel a helyéről és elhagyja a termet.

Szilágyi kifogásolja, hogy *Daruváry* külügyminiszter részt vett azon az ünnepségen, amelyet a cseh követség rendezett a cseh állam alapításának évfordulója alkalmából.

Erre a kijelítésre az ellenzéken, különösen pedig a fajvédőknél nagy zaj támad. Felkiáltások: Hallatlan, hallatlan!

Baross János: Jubiláljuk a Felvidék elszakítását.

Szilágyi ezután a földreformnovellával foglalkozik. A miniszterelnök magatartásából arra következtet, hogy a miniszterelnök nemcsak párton kívül akar állani, hanem

pártok felé akar emelkedni.

A miniszterelnök erre feláll és elhagyja a helyét.

Több kisebb felszólalás után

Eckhardt Tibor

emelkedett szólásra. A kormány a külföldi kölcsönre való hivatkozással napolja el a Házat. Megállapítja, hogy az eltelt két hét alatt a jövőteli bizottság kiküldöttjei még nem jöttek Budapestre és így ezalatt a két hét alatt nagyon sok fontos dolgot intézhetett volna el a nemzetgyűlés. Kijelenti, hogy bár ellenzéki állásponton vannak, minden olyan javaslatot, amely a nemzet érdekében való, legteljesebb mértékben támogatnának, ha a kormány azokat a Ház elé hozná. Nem hiszi, hogy Magyarország ugyanolyan feltételek mellett kapjon kölcsönt, mint Ausztria. A parlamentben nem lehet komoly törvényjavaslatokat letárgyalni, mert állandóan felesleges szöszaporítás folyik itt. Miért nem jön a kormány a házszabályrevízióval, a fajvédők támogatni fogják.

Nem helyesli a nemzetgyűlésnek újra elnapolását. Diktatórikus eszközök alkalmazása sem engedhető meg akkor, amikor

ez a diktátorság nem a nemzeti ideálok megvalósítását célozza.

Eckhardt beszédét zajosan megőljenzik a fajvédők.

Ezután *Bethlen* miniszterelnök kéri a Házat, hogy üléseit bizonytalan időre halassza el. Beszédében azzal próbálja a fajvédőket megvádolni, hogy összejátszottak a szociáldemokratákkal.

Ekkor *Ulain* Ferenc felkel helyéről, *Rakovszky* Istvánhoz megy és hozzáhajolva azt mondja, hogy **a szociáldemokrata fogyasztási**

szövetkezet milliós támogatást kapott a kormánytól.

Rassay látta, hogy *Ulain* *Rakovszky* István felé megy, hallotta is *Ulain* kijelentését, azonban nem értette meg egészen, hogy milyen milliókról van szó s odakiáltott *Ulain* felé: **milyen milliók azok?**

A szociáldemokraták tudomást szerzve a történetről, feldőlnek és lármába kezdenek. Ezt kiáltják *Ulain* felé:

— Bizonyítson, micsoda milliókról van szó?

A zaj fokozódik, az elnök nem tud

rendet teremteni és felfüggeszti az ülést.

Szünet után *Bethlen* miniszterelnök folytatja beszédét és reflektál az elhangzott felszólalásokra. Ismételtelen kéri, hogy a Ház az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Huszár Károly alelnök szavazásra teszi fel az elnök napirendi indítványát, amit a Ház többsége elfogad. Ilyen módon a nemzetgyűlést

bizonytalan időre ismét elnapolták.

Az ülés 3 órakor ért véget.

Hatszorosra emelték a lakbéréket

Megjelent az új lakásrendelet - 1926 november 1-ig nem lehet felmondani a lakásokat - Nyolcszorosra emelkedett az üzletek bére November elsején lép életbe a rendelet

Budapest, okt. 30. A miniszterium a lakásügyek terén fennálló korlátozások fokozatos megszüntetéséről kibocsátott rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában az alábbi rendeletet adta ki:

Aki építkezési hitelben részesült, az építkezési engedély kiadásától számított 8 nap alatt az építendő házban létesítendő lakások számát a lakásügyi hatóságnál bejelenteni köteles.

A lakásügyi hatóság fogja megjelölni azokat a lakásokat, amelyekkel az építelő szabadon rendelkezhetik

és azokat, amelyeket csak olyan helyi lakásra jogosult családok egyének adhat bérbe, akinek az illető helyen van olyan lakása, amely kiköltözés esetén megüresedik.

A lakásoknak bérbeadása, amelyek csak már lakással bíró helyben lakásra jogosultaknak adhatók bérbe, a lakásügyi hatóság jóváhagyásával történhetik. Az építelő a bérleti szerződés megkötését, a bérlet nevéét és eddigi lakását a lakásügyi hatóságnak bejelenteni köteles. Ha a bejelentett bérlet családos és helybenlakásra jogosult és ha eddigi lakása kiköltözésével megüresedik,

a lakásügyi hatóság a bérleti szerződés jóváhagyását meg nem tagadhatja.

A bérleti szerződés jóváhagyásának kérdésében a bejelentéstől számított 15 nap alatt kell határozni.

A bejelentett bérleti szerződés jóváhagyásával egyidejűleg a lakásügyi hatóság a jóváhagyott bérleti szerződés következtében megüresedő lakásra az igénybevételi eljárást hivatalból megindítani és

a lakást igénybevenni köteles.

Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el az, aki a bejelentést elmulasztja, vagy ha a la-

kást a lakásügyi hatóság jóváhagyása nélkül adta ki, ugyszintén az, aki a lakásba a lakásügyi hatóság jóváhagyása nélkül költözik be.

A háztulajdonost megillető kijelölési jogot, ha az ingatlanok több tulajdonosa van, a tulajdonos társak együttesen gyakorolják. Ha meg egyezés közöltük nincs, annak akaratára irányadó, akit az ingatlan nagyobb hányada illet. Jogi személy tulajdonában álló házban levő lakásra a kijelölési jogot a jogi személy törvényes képviselője gyakorolja. A szövetkezet, vagy részvénytársaság tulajdonában álló házban levő lakásra a kijelölési jogot az a tag gyakorolhatja, akit az alapszabályok szerint az illető lakás használata megillet.

A bérlet átruházása

a háztulajdonos beleegyezésének hiányában engedélyezhető, ha kivételes körülmények indokolják. Az a körülmény, hogy a lakás, vagy egyrésze albérletbe van adva, a bérleti átruházást, vagy a lakáscsere engedélyezését nem akadályozhatja, azonban a kiköltözésre legalább 30 napi határidőt kell adni. A lakásépítő külön tevékenységben résztvevő vállalatoknak iroda stb. céljaira használt helyiségei

Igénybe nem vehetők,

ha azonban a vállalattal szemben a lakásépítő állandó bizottság valamilyen mulasztás miatt a hitelt megszüntette, az illető vállalat helyiségei igénybe vehetők.

Auélkül, hogy külön béremelésre szükség volna, bármely bérlet lakás után a bérlet az 1923 november 1-től kezdődő bérévnyegyre

az 1923. évi augusztus 1-i hatályllyal kikötve volt tiszta bérnek 6 szorosát köteles fizetni.

Ha a bíróság a béremelés összege, vagy jogossága tekintetében nem döntött november első napján,

a bérlő csak a nem vitás rész határolását köteles megfizetni, a vitás rész határolását pedig a bírói határozat jogerőre emelkedésétől 8 nap alatt. Az 1923. november 1-én esedékesessé váló bért a bérlő jogosult három egyenlő havi részletben az illető hónap 5-ik napjáig megfizetni.

Anélkül, hogy külön béremelésre volna szükség, az ipari és kereskedelmi foglalkozást üzti bérlő által műhely, üzlet, iroda stb. célra használt helyiségek után a november 1-én kezdődő bérvégnyedre az 1923. év augusztus 1-én kezdődő hatállyal kikötve volt bér

nyolcszorosát köteles fizetni.

A lakások és nem üzleti célokra használt helyiségek bérét a tulajdonos 1924. februári negyedre az 1923. év novemberi bérvégnyedre fizetett bérnek egyhatszorosával, az 1924. februárt követő minden további bérvégnyedre pedig negyedévenként az előző bérvégnyedben fizetett tiszta bérnek egyötödével fokozatosan emelheti.

Az üzleti helyiségek bére a februári bérvégnyedben, valamint az ezt követő bérvégnyedekben negyedévenként az előző bérvégnyedben fizetett bér egyötödével szintén emelhető.

Ha a korona értéke a rendelet életbeléptetése után számvehetően változna, a miniszterium rendelettel fogja megállapítani azt az összeget, amellyel emelhető a bér.

Határozott időre kötött bérleteknél a tulajdonos a rendeletben foglalt szabályok szerint emelhet, kivéve, ha a felek 1922. január első napja után írásban hitelesen abban állapodtak meg, hogy a mindenkori lakásrendeletnek a béremelésre vonatkozó szabályai nyerjenek alkalmazást. A nyári lakások bérét a felek szabadon állapíthatják meg.

A fokozatos béremelést a bérvégnyed első napjától kezdve

15 nap alatt írásban kell közölni

és az a közlést követő bérvégnyedre szóló hatállyal lép életbe. Ha a bérlő a jelen rendelet alapján követelhető bért nem akarja megfizetni, a béremelés közlésétől számított következő bérvégnyedre írásban felmondhatja a bérletet. Ha pedig csak a béremelés jogossága, vagy összege tekintetében van kifogás, erről a bérbeadó a béremelés közlésétől 8 nap alatt írásban értesítendő és ugyanazon idő alatt

a bíróságtól a bér megállapítása kérendő.

Ha a bérlő a vele közölt béremelés közlésétől számított 8 nap alatt nem jelentkezik és a bérletet fel nem mondja, a béremelés ellen kifogást nem tesz, a béremelést elfogadottnak kell tekinteni.

A kincstári haszonrészeseledést a bérlő legkésőbb

a bérvégnyed 5-ik napjáig egy összegben köteles megfizetni.

Az 1923. novemberi bérvégnyedre járó kincstári házhasonrészeseledés azonban a lakások és nem üzleti célokra használt helyiségek után 3 egyenlő havi részletben fizethető.

A lakók érdekében akár községi, akár más üzemek, vagy a háztulajdonos által teljesített kötelezettségeken kívül

a vizszolgáltatás, személtuvarozás költségeit a tulajdonos köteles viselni.

A tulajdonos a lakásrendeletben szabályozott és a jelen rendelettel megengedett felmondási jogával a rendes felmondási idő megtartása mellett az előző béremelés idejére tekintet nélkül bármikor élhet.

A lakásoknak és üzleti célokra használt helyiségeknek a bérletét a tulajdonos a rendes felmondási idő megtartásával

1926. évi november 1-ő napjára,

az üzleti célokra használt helyiségek bérletét 1925. május hó 1-ő napjára a magánjog szabályai szerint mondhatja fel.

A lakásokra meghatározott időpontra mondható fel az üzleti célokra használt helyiségek közül:

kisiparosoknak,

ugyszintén az elsőrendű közszükségleti cikkeket árusító kiskereskedőknek üzleti célokra szánt helyiségei is abban az esetben, ha a felmon-

dást közvetlenül megelőző egy éven át állandóan egynél több segéd munkást nem foglalkoztat;

kizárólagos dohányárusításra, vagy mozgólényképzőm folytatására

engedélyt nyert azon dohányárusításra, vagy mozgólényképzőm céljaira használt s azzal kapcsolatos helyiségek azok részére, akik a kizárólagos dohányárusításra 1915. január első napjától, illetve mozgólényképzőm folytatására 1920. január 1. napja után kaptak engedélyt, a kisiparosok és kiskereskedők üzleti célra használt helyiségei abban az esetben, ha az üzleti célra használt helyiség a lakással együtt tárgya és lényeges főalkatrésze a bérletnek.

Gyógyszertár céljaira használt helyiségek.

A rendelet november 1-én lép hatályba.

Törökországban proklamálták a köztársaságot

Kemal pasa a köztársaság első elnöke Elűzték a kommunista szász kormányt

A külpolitika mai legnagyobb eseménye az, hogy az angorai nemzetgyűlés szótöbbséggel proklamálta a török köztársaságot, amelynek

első elnökévé Musztafa Kemal pasát választották meg.

Szászországból érkező hírek szerint a szász kommunista kormányt Heintze katonai erővel eltávolította

és a tartományi gyűlést feloszlatta. A kommunista miniszterek sorsáról semmi hír sem érkezett eddig. Valószínűnek tartják, hogy azok külföldre,

Moszkvába menekültek.

A szociáldemokrata, kommunista párt három napon általános sztrájkot hirdetett tiltakozása jeléül.

Százhat alkalmazottat bocsátottak el a várostól

Kondor főszámvevőt, Rostás Istvánt és Aczél főmérnököt nyugdíjazták - Létszámcsökkentés az állami hivatalokban

Ismeretes, hogy az 1923. XXXV. törvénycikk 16. szakasza elrendeli a városoknál az alkalmazottak létszámredukcióját. Debrecen városnál tegnapelőtt fejezte be az erre a célra kiküldött bizottság a létszámapasztást. A bizottság a közgyűlés nevében megfellebbezhetetlenül, titkos ülésekben hajtotta végre a létszámcsökkentést.

Mint ismeretes, a törvény husz százalékos létszámcsökkentést rendelt el, azonban a bizottság körülbelül csak

15 százalékos csökkentést hajtott végre.

A 15 százalékos apasztásban azonban benne van a nyáron elbocsátott 42 alkalmazott, kiknek az állása sem eddig nem volt, sem ezután nem lesz betöltve.

Végelbánás végett a bizottságnál 50 alkalmazott jelentkezett. Ezekből 32-őt bocsátott el a bizottság.

A végelbánás alá került és

az elbocsátott alkalmazottak száma összesen a nyári apasztással együtt 106-ra rug.

Az adóhivatalnál megszüntettek egy adófőtisztit és rendőrelőnöri állást, nyugdíjaztak 10 tisztviselőt és elbocsátottak 11 ideiglenes alkalmazottat.

A fogyasztási adóhivatal részben még október elején, részben a mostani létszámapasztás alkalmával teljesen megszüntették.

Az anyakönyvnel egy állást megszüntettek, egy ideiglenes alkalmazottat elbocsátottak.

Az árvaszéken egy iktatói állást megszüntetett, egy tisztviselőt elbocsátott a bizottság, Varga Károly árvaszéki ülnököt és Dóczi Emil ügyészt nyugdíjazta.

A katonai ügyosztálynál 1 állást megszüntettek. Szilágyi Bálintot hosszú szolgálat után saját kérelmére nyugdíjazták, valamint Kiss Sándor fogalmazót és Radeczky Albertet. Mindnyájukat saját kérelmükre.

A járóvisi hivatal hatáskörében dr. Kiss Gyula kerületi orvos saját kérelmére nyugdíjaztatott, nyugdíjaztatott Széll Kálmán dr. kerületi orvos is.

A gazdasági Intézői állást megszüntették. Vadász Emilt nyugdíjazták. A gazdasági ügyosztálynál egy női napidíjast elbocsátottak.

Az iktató hivatalnál Tóth Miklóst saját kérelmére nyugdíjazták.

A levéltárból Iktódy János segéd-tisztet saját kérelmére nyugdíjazták. A mérnöki hivatalnál nagyobb arányú létszámcsökkentés történt. A bizottság

nyugdíjazta Aczél Géza műszaki főtanácsost,

Haly Kálmán műszaki tanácsost, valamint Török Gábor főmérnököt, az utóbbit saját kérelmére. Nyugdíjaztatott Pethő Lajos főmérnök és két napidíjjas.

A számvevősnél 3 állás szűnt meg. Hat ideiglenes napidíjast elbocsátottak.

Nyugdíjazták Kondor Kálmán főszámvevőt,

Sz. Nagy Lajos főszámvevőhelyettes és Máthé Miklós alszámvevőt. A zeneiskolánál a titkári állást megszüntették, Weszprémy Andor titkárt nyugdíjazták.

Az előjáróságnál, figyelemmel arra, hogy a városi rendőrkapitányi állás még a rendőrség államosításakor megszűnt, a bizottság nyugdíjazta Rostás István volt rendőrkapitányt. Megszüntették Hortobágyi Ernő II. osztályú kapitány állását, kit szintén nyugdíjazták. Két kisebb állást is megszüntettek s vitéz Szűcs Lajost nyugdíjazták.

A katonai ügyosztályt és az előjáróságot egyik miniszteri rendelet értelmében

egyesíteni fogják.

Az egyesített katonai és előjárósági ügyosztály vezetését dr. Vass Károly tanácsnok fogja épp az apasztások megejtése végett átvenni.

Kondor főszámvevő helyét Ary Lajos tb. főszámvevő, Aczél Géza műszaki főtanácsos pedig Borsos József főmérnök fogja betölteni.

A Hajdúföld munkatársai egyébként érdeklődött

az állami létszámapasztások megejtéséről.

Az üzletvezetésnél már megejtették az apasztásokat, információkat azonban csak holnap fognak adni.

A pénzügyigazgatásnál az állampénztártól elbocsátottak 9 tisztviselőt, a pénzügyigazgatásból 7-et, a számvevőségéből 5 tisztviselőt.

Rendkívüli közgyűlés a városnál

Debrecen város törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt 9 órai kezdettel a város háza dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott.

A központi választmány

Elsőnek Debrecen város törvényhatóságának a központi választmányát választotta meg a közgyűlés az 1924., 1925. és 1926. évre. A választmány tagjai a következők lettek: dr. Vásáry István, Csáky János, Pásztor Gyula, dr. Sz. Kun Béla, dr. Markovits Elemér, Polgári József, Tóth István, Ungváry József, dr. Tóth Emil, dr. Fejér Ferenc, Balogh István (Mester-ú.), Kernhoffer József, dr. Barna László, Sztankay F. Béla, Uharik Béla, Zöld József, dr. Vargha Elemér, Békés Lajos, ij. Jóna János, Polgári István, dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Schwarcz Vilmos, dr. Radó Rezső.

A választmány első elnöke hivatalból a polgármester, jegyzője Balla Bertalan tb. tanácsnok. Kerületi elnökökké dr. Vargha Elemért, Tóth Emilt és dr. Vásáry Istvánt választotta a közgyűlés.

A földhasznóbér valorizáció

A mezőgazdasági hasznóbérek valorizációjának kérdésében a közgyűlés elfogadta a tanácsi előterjesztést és kimondotta, hogy a múlt évi hasznóbér különbözötet a mindenkori buzaár szerint fogják a békebeli hasznóbérek arányában fizetni a bérlők.

Kölcson és talajkísérleti állomás

Ezután elfogadta a közgyűlés azokat a feltételeket, amelyeket a pénzügyi központ szabott a vízvezeték rendbehozására szükséges 130 és a szennyvízszűrő telep felállításához szükséges 150 millió kölcson tekintetében. Majd egy millió ötszáz ezer koronát szavazott meg a talajkísérleti laboratórium felállítására.

Hirdessen a Hajdúföldben!

Börkabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb áron
Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67.
Frohner-szálloda épület

HÍREK

1923 október 31. (Szóda)

Prot.: Ref. eml. Kath.: Farkas.

1517 Luther Márton ágostonrendi szerzetes ezen a napon szegezi ki a witterbergi vártemplom kapujára 95 hittani vitatétel, amellyel megindítja a reformációt.

1918 Budapesten kitör az őszirózsás pátkányforradalom. Ezen a napon gyilkolják meg gróf Tisza Istvánt s ezzel a nappal kezdődik meg Nagy-Magyarország összeomlása.

Időjárás: Hazánkban a kontinensen állandóan száraz idő uralkodik. A hőmérséklet maximuma 25 fok volt Keszthelyen, a minimum több helyen 7 fok.

Időjárás: Tulnyomóan derült, száraz, nappal enyhe, éjjel hűvös idő várható.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig.
Csokonai-színház: Este fél 8 órakor: Gróf Rinaldó.

Uránia: Sevilla gyöngye.

Vigszínház: Hamlet a hálószeroban.

A Hittanszaki Önképző Társulat reformációi emlékünnepele délelőtt 10 órakor a gályarabok emlékoszlopánál, délután 4 órakor a kollégium dísztermében.

A Diáknomorennyitő akció választmányi ülése a Csaba-házban délután 5 órakor.

A Függetlenségi-kör reformáció emlékünnepele este 6 órakor a kör csapó-utcai helyiségében.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, Csillag, Sas, Mátyás király.

— **A reformáció emlékünnepe.** A reformáció emléknappján a következő helyeken tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban délelőtt 8 órakor katonai istentisztelet, prédikál Tóth Lajos tabori lelkész, délelőtt 9 órakor istentiszteletet tart dr. Baltazár Dezső püspök. Kistemplomban délelőtt fél 10 órakor prédikál Marton Sándor s. lelkész. Árpád-téri templomban délelőtt fél 10 órakor prédikál Nagy Lajos vt. lelkész. Ispoltáji templomban délelőtt fél 10 órakor prédikál Papp Imre s. lelkész. Kossuth utcai templomban délelőtt 9 órakor istentiszteletet tart Konrád Zoltán vt. lelkész. Kollégiumi istentiszteleten délelőtt 9 órakor prédikál Nagy István diakonissza lelkész. Istentisztelet után a gyermekek a Nagytemplomhoz vonulnak. Gyülekezés a templom teraszán és fél 11 órakor a gályarabok emlékoszlopánál ünnepély lesz, melyen Uray Sándor lelkész beszél. Tekintettel az emlékünnepre, a hétköznapi reggeli harangszó és reggeli istentiszteletek elmaradnak.

— **Meghalt Bonar Law.** Londonból jelentik: Bonar Law volt angol miniszterelnök kedden délelőtt meghalt. Halálának közvetlen oka egy rákdaganat volt, amely megakadályozta, hogy szilárd táplálékot nyelhesen le. Bonar Law 1858-ban született Kanadában. Atyja protestáns lelkész volt. 1900-ban választották először képviselővé. 1915-ben az Asquit-kormányának gyarmatiügyi államtitkára lett. 1916-ban pénzügyi tárcát vállalt Lloyd George kabinetjében. 1922-ben Lloyd George bukása után ő lett az angol miniszterelnök. Pár hónap múlva megbetegedett és lemondott.

— **A Leányklub közös szent áldozása.** A Leányklubnak a „Békeimával” kapcsolatos közös szent áldozása november 1-én reggel 8 órakor lesz a plebaniatemplomban. Gyülekezés a szentélyben.

— **Az Omnia Csapó utca színház** köz megnyitó előadása pénteken.

Lemondott az igazságügyminiszter

A nemzetgyűlésen történt incidens folytatása

A nemzetgyűlés ma mindvégig viharos ülése alatt Szilágyi Lajos beszéde folyamán olyan incidens játszódott le, amelynek következménye, hacsak átmenetileg is, részleges kormányválság lesz. Ugyanis, amikor Szilágyi arról beszélt, hogy Magyarországnak más pénzügyminiszterre van szüksége, Ullain Ferenc azt kiáltotta közbe, hogy ez a felfogása Nagy Emilnek is. Nagy Emil, aki a miniszteri székben ült, erre helyeslőleg bólintott. Erre Besenyei Zenó azt a kifejezést tette, hogy a kormány egyik tagjának nem lehet ilyen kijelentéseket tenni. Nagy Emil elhagyta az ülést, és az egyik bizottsági teremben egy félív papiroson

megírta lemondólevelét.

A képviselők körében Nagy Emil igazságügyminiszter lemondásának

híre természetesen futótűzként terjedt el. A kormánypárt tagjai közül többen a közelben tartózkodó Daruváry külügyminisztert kérték meg, hogy

beszélje le Nagy Emilt lemondási szándékáról.

Az egységpárti képviselők sorra kapacitálták Nagy Emilt lemondásának visszavonására. Majd Besenyei Zenó bocsánatot kért Nagy Emiltől.

Bethlen István gróf miniszterelnök Nagy Emil levelét az ülés után vette kézhez és az igazságügyminisztert délután háromnegyed 5 órára a miniszterelnökségi palotába magához kérte.

Arra nézve, hogy a miniszterelnök és Nagy Emil igazságügyminiszter között lefolyt megbeszélésen mi történt — a késő éjszakai órákig nem érkezett semmiféle jelentés.

Benes belpolitikai garanciákat követel Magyarországtól

A cseh külügyminiszter a magyar belpolitika balfelé tolódását sürgette a cseh parlamentben

Prága, október 30. A cseh sajtóiroda jelenti: A cseh parlament őszi ülésének ma első ülésén jelen volt az egész kormány és csaknem valamennyi képviselő.

Benes külügyminiszter egy óra hosszat tartó beszédében többek közt ezeket mondotta:

A magyar kormány nem sokkal előbb a jóvátételi bizottságot egy kölcsön megkötéséhez való hozzájárulásra kérte fel. Sinajában a kisantant államai Magyarországgal szemben új politikában egyeztek meg. E sinajai egyezmény alapján azután tovább tárgyalunk részben a szövetségesekkel, másfelől pedig nekem is alkalom volt Genfben közvetlenül Bethlen miniszterelnökkel tárgyalni. A felvetett kérdések többségében megegyezés jött létre. Mi Magyarországgal szemben az együttműködés és az észszerű tisztességes viszony mellett vagyunk. Ennek azonban előfeltétele, hogy

Magyarország véglegesen elhagyja eddigi politikájának elveit és rendszereit és szomszédaival szemben a békeszerződések és valamennyi

egyéb kötelezettségek loyális teljesítésének álláspontjára helyezkedik.

Hangsúlyozzuk, hogy Magyarországon meg kell érteni azt, hogy a szomszédi jó viszonyt azzal lehet biztosítani, ha otthon

a demokratikus ellenzékét is örvényesülni engedik,

különösen az emigrációt is, s ha mi erre figyelmeztetjük, ez a közöttünk és Magyarország közötti békés jó viszony érdekében történik. A Bethlen gróffal Genfben folytatott tárgyalások bizonyos reményeket nyújtanak nekünk. Reánk nézve, valamint a nemzetközi világra nagy esélyt jelentene és nem szolgálna Magyarországot, ha kitűnne, hogy ez az új magyar politika nem eléggé őszinte és igaz, vagy ha a magyar belpolitikai viszonyok ennek végrehajtását nem engednék meg. Ennek bizonyára

nagy következményei volnának mindenekelőtt Magyarországra.

Különben tovább folytatjuk közvetlen tárgyalásainkat a magyar kormánnyal az eddig még megoldatlan kérdésekről.

— Szabó Antal esperes meghalt.

A református egyháznak nagy gyászosa van. Szabó Antal hajdusoboszlói lelkész, alsószabolcs-hajduvidéki esperes hétfőn délelőtt 49 éves korában szívizékhűdés következtében hirtelen meghalt. Halála általános nagy részvétet keltett.

— **A kölyök** megnyitó előadásához gondoskodjunk még ma a jegyeiről.

Nagy karlsbadi ebédlőkészlet vásár a Központi Edényáruházban

Egy hatszemélyes karlsbadi ebédlőkészlet Kor. 145,000.—
Garay- és Kefelejtés-utca sarkán. Keleti p. u. mellett

Petroleum

Stern festéküzletében kiváló finom minőségben jutányos ártért kapható
Piac-utca 10., Bikaival szemben.

— **A váltásbuza ára.** A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlan vagyonszármazékos fejtében fizetendő buza árát november hóra métermázsánként 96 ezer koronában állapította meg.

— **A Debreceni „Haugya” Keresztény Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet** folyó hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az eddigi 40 koronás üzletrészeket felülbélyegzés útján 2000 koronára emeli fel olyformán, hogy a tagok kötelesek 1923. december 1-ig minden egyes részjegy után 500 koronát készpénzben befizetni, a hiányzó 1460 koronát pedig a szövetkezet az 1923. üzleti felesleg terhére pótolja. Az a tag, aki a befizetéseket elmulasztja, az alapszabályok értelmében összes jogait elveszti, sőt a tagok közül ki is zárható. Befizetések az eredeti részjegyek felmutatása ellenében, a szövetkezet Központi irodájában, Rózsa-utca 2. sz. alatt naponként délelőtt 9—12-ig eszközölhetnek. Az igazgatóság.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szerda: gróf Rinaldó. B) bérlet.
Csütörtök: Nóra. C) bérlet.
Péntek: Nóra. D) bérlet.

Színházak és mozgósínházak közleményei

Csokonai-színház

A kedves, mulattató, gyönyörű zenéjű gróf Rinaldó kerül ma C) bérletben színre.

Elsőrendű művészi eseménynek ígérkezik a mindszentek és halottak napján felújításra kerülő klasszikus Ibsen színmű „Nóra”. Halasi Mariskának újra alkalma nyílik hatalmas művészetének egész skáláját ragyogtatni és a többi szerepő mint Rólkó, László, Vértés a nagy iróhoz méltóan egész tudásukat vetik latba a siker érdekében.

A bérlelközönség figyelmébe. A november havi bérleteket 1-ig lehet megújítani a titkári irodában.

Waldbauer—Kerpely világhírű vonós négyes hangversenye 7-én a Csokonai-színházban.

Uránia-mozgó

Sevilla gyöngye, pazar spanyolfilm. — Bikavida, kísértő amerikai burleszk.

Vigszínház-mozgó

Zoró és Hura főszereplésével Hamlet a hálószeroban. Chaplin az ősember és a borföldos historia.

Omnia-mozgó

Az Omnia mozgó Csapó-utcában a színházközben pénteken nyílik meg.

A KÖLYÖK. Chaplin és Jackie Coogan fölülmulhatatlan alakítást nyújtanak hat felvonáson keresztül. Az Omnia megnyitója ezzel a szezonslágerrel ma a város szenzációja. Jegyelővétel ma 10 órától az Omnia pénztáránál.

Meteor-mozgó

Szerdán Lengyelvér II. világláger Petrovichal. Csütörtökön Az Orkán, amerikai világláger. A tolongás elkerülése végett kérik a jegyeket előre kiváltani.

TESTEDZÉS

DEAC—DVSC bajnoki labdarugó mérkőzés lesz csütörtökön a Diószegi-uti Vasutas-sporttelepen délután 2 órai kezdettel. A bajnoki mérkőzést hihetetlen nagy érdeklődés előzi meg. Az izgalmas küzdelemre mindkét csapat legerősebb csapatát állítja ki. A mérkőzést a legjobb magyar bíró, Ivancsics fogja minden valószínűség szerint vezetni. Délelőtt a II. csapatok mérkőznek.

Bíróvizsga lesz csütörtökön. A keleti labdarugó kerület bírótülete csütörtökön este 6 órakor az MLSZ. hivatalos helyisé-

Megnyilt!

Előzékeny
kiszolgálás!

GARAI ÉS TESTVÉRE

férfi-, fiuruha nagyáruháza PIAC-UTCA 11., Bika-szálló épület.
Kérjék a t. közönséget, el ne mulassa kirakataink megtekintését!!!

Megnyilt!

Olcsó,
szabott árak!

gében (Royal) labdarugó bíróvizsgát tart. Az elméleti vizsgát Iváncsics Mihály és Nyul Dezső fővárosi bírók végzik. A gyakorlati vizsga pénteken, vagy szombaton lesz, azt debreceni bírók vezetik. Jelentkezni személyesen szerdán este 6 órakor a Royalban kell. A bíróvizsgára jelentkezők ugyanakkor 5000 korona vizsgadíjat is kötelesek lefizetni.

Szombaton,

1923. november 3.

A
**KORZÓ
NAGY-
KÁVÉHÁZ**

ünnepélyes
megnyitása!

SZÉCHENYI

A német bankjegyforgalom

Németországban a krízis változatlan, de az Anglia részéről Németország ügyében megindított akció egyelőre gátat vet a márka további elértéktelenedésének.

A márka elértéktelenedése pénzüket állandósít meg Németországban és ezt a birodalmi bank új bankjegytömegek kibocsátásával is csak részben tudta enyhíteni. A legutóbbi kimutatás szerint a birodalmi bank egy hét alatt 76 ezer milliárd márkát bocsátott ki, amely mennyiséggel az összes bankjegyforgalom Németországban 123 349,000 milliárd márka.

A bécsi értékpiacon az irányzat kis mértékben javult. A budapesti terményiőzsde irányzata tartott volt.

Áresés az állatvásárban. A keddi ló- és szarvasmarha vásár, a nagy vásár utáni *kiszabadtság* hatalmas keretek közt folyt le. Sokkal nagyobb volt a felhajtás, mint a nagyvásárban. A lóvásárban közel egymillió koronás áresés volt, különösen a jó minőségű heréltlovakat keresték csehországi kivitelre. Jönőségű ló ára 2-4 millió korona között, közepes egymillió 200 ezertől felfelé, vágni való ló 300 ezertől felfelé. Irányzat lanyha, kereslet közepes, az árak estek. A szarvasmarhavasárban a felhajtás óriási. Vágómarha 2300-3500 korona, szopós borjú 3500-4500 korona különként, élősulyban, fejős tehén 1-3 millió, jármos ösör 4-5 millió 500 ezer korona páronként.

TŐZSDÉ

Magyar korona: 3 05

Zürichi zárlat

Hollandia 218 $\frac{1}{2}$, Newyork 561 $\frac{1}{2}$, London 2521, Páris 3302 $\frac{1}{2}$, Milano 2527 $\frac{1}{2}$, Prága 1642 $\frac{1}{2}$, Budapest 3 05, Belgrád 660, Bukarest 265, Varsó 3, Bécs 78 80, Szófia 630, Berlin 0-0000,00004 $\frac{1}{2}$.

Terményiőzsde zárlat

A mai terményiőzsden az irányzat kissé javult. A malinok vásároltak. Buza ára 1000 koronával emelkedett, egyebekben az irányzat tartott. A takarmánycikkek piaca csendes, az irányzat lanyha.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 870-75, egyéb 66-65, 79 kilós tiszavidéki 835-900, egyéb 880-900, rozs 570-800, takarm. árpa 620-635, sör-árpa 725-75, köles 760-780, zab 1640-650, tengeri 660-670, korpa 360-365, repce 160-170 korona kilogrammonként.

Ferencvárosi sertésvásár

Nyíltvársi maradvány 462, érkezett 138, eladott 44.

Árak: Könnyű 7500-8600, nehéz 8000-9500.

Zártvásáron nem fejlődött ki üzlet.

Nyílttér

Szenzáció!

Öltöny 230.000, télikabát 280.000, costum 1.000.000 koronától, egyenruhákat és fordításokat legolcsóbban készít

Tegdos János
Péterfia-utca 42.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Értékpapír!

Első Debreceni Takarékpénztári e'adó. Széchenyi-ut 7 szám alatt.

A „**HANGYA**” összes üzleteiben
a mai naptól
kedvezményes árban
vásárolhat mindenki!

Főüzlet: Rózsa-utca. - Fióközletek a város minden részében.
Süveges cukor és köleskása megérkezett!

Apró hirdetések

LEVELEZÉS

Csütörtök
d. u. érkezem Pest-
ről. Bulu.

ELADÁS

Eladó
Tisztviselő-telep III.
utca 15. számú öt-
szobás modern ház,
ugyanannyi lakható
souterein helyiséggel,
kerttel és melléképü-
letekkel. Értekez-
tetni: Vörösmarty-
u. 1.

Singer varró, ép.
srófós káposztás-
hordó eladó. Arany
János-utca 20., Far-
kas plisszirozóba.

KERESLET

3 mássa buza
fizetéssel
keres ügyvéd mi-
előbb belépésre való-
ban perfekt gyors-
és gépiró vagy író-
nőt. Cim a kiadó-
ban.

Hullott haját

legmagasabb áron
veszek Párisi hölgy-
fodrász szalon, Si-
monffy utca 7.
szám.

Egy szoba-konyha-
lakást

keres fiatal ház-
pár észre, butorozva
vagy butorozatlanul.
Cim a kiadóban.

Gallérok, kézióket, frakkingeket

modern gépekkel felszerelt saját
műhelyemben tisztítok.

Helmfestést minden színre minta
szerint.

Gyászruha
24 óra alatt készül!

Vegytisztítás legújabb módszer szerint.
Egyháztér 5. szám alatti főüzle-
tem vezetését átvettém.

Műhely és fióközlet: Batthyányi-u. 26

Szíves pártfogást kér tisztelettel
PALOTAI LAJOSNÉ.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olcsón beszerezni tessék
menni, hol kevésbé használt uri ruhák el-
adása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Pénzkölcsön

4.000.000 koronát elsőhelyen való
betáblázásra kiadó. Széchenyi-ut 7.

Tőzsdei megbízásokat budapesti, bécsi, berlini és prágai tőzsdéken

a legelőnyösebben effektuál

„MERCUR”

ÉRTÉKPAPÍR ÉS ÁRUFORGALMI R.-T.

Debrecen, Széchenyi-utca 6. szám. Telefonok: 298, 14-35. Táviratcim: „Márért.”

FIÓK NOVEMBER 15-TŐL

Nyiregyházán, Kállai-ut 8. szám.

Telefonszám: 42.

Megbízásokat tőzsdeidő alatt is, valamint magánforgalomban is pontosan effektuálunk. PÉNZKIHELYEZÉSEK, joggyakorlások, tőzsdén jegyzett töredék- és helyi értékpapírok vétele és eladása, termények vétele és eladása a legelőnyösebben.